

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จังหวัดสระบุรี

โดยสถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี กรมพัฒนาที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยมีความมุ่งมั่นที่จะจัดหาแหล่งน้ำให้กับเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ซึ่งต้องอาศัยน้ำฝน และน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก โดยการขุดสระขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรแบบผสมผสาน หรือตามแนวทางทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล

เกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการ และได้รับการคัดเลือกกว่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือ เป็นเกษตรกรที่ยากจนและเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน มีความขยันและตั้งใจในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ยินดีที่จะมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่ายในการขุดสระ เป็นจำนวน ๒,๕๐๐ บาทต่อบ่อ ร่วมกับรัฐบาลให้การสนับสนุนอีกจำนวน ๔,๘๐๐ บาทต่อบ่อ อย่างไรก็ตามหากเกษตรกรมีปัญหาเรื่องแหล่งเงินกู้ กรมพัฒนาที่ดินก็จะประสานงาน ธกส. และกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้การสนับสนุนสำหรับการคัดเลือกจุดที่จะขุดสระให้เกษตรกรเป็นผู้กำหนดโดยมีเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินให้คำปรึกษา และแนะนำเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความเป็นไปได้เชิงวิชาการ

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่เพื่อขุดสระ มีดังนี้

๑. บริเวณที่จะทำการขุดสระเก็บน้ำประจำไร่นา จะต้องเป็นพื้นที่ลุ่มหรือในพื้นที่เหมาะสมแก่การทำนา ความลาดชันของพื้นที่ไม่เกิน ๒ เปอร์เซ็นต์
๒. สระที่จะขุดต้องมีพื้นที่รับน้ำทำไม่น้อยกว่า ๘ ไร่ ของขนาดสระ โดยให้สังเกตจากร่องน้ำหรือสัมภาษณ์หาข้อมูลปริมาณน้ำทำในพื้นที่ประกอบการพิจารณา
๓. บริเวณที่จะขุดสระจะต้องเป็นดินที่มีดินเหนียวปนอยู่ไม่น้อยกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ตลอดความลึก ๓ เมตร จากผิวดิน
๔. ความลึกของสระจะต้องไม่เกิน ๓ เมตร
๕. สระที่ขุดจะต้องไม่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นบริเวณพื้นที่รับน้ำของพื้นที่ที่มีการแพร่กระจายของดินเค็ม ทั้งนี้ให้ยกเว้นพื้นที่ที่ได้รับการจัดทําระบบป้องกันการแพร่กระจายของดินเค็มดีแล้ว
๖. สระเก็บน้ำมีความจุอย่างน้อย ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ตามปริมาณงานดินขุด กรณีขุดสระในที่ลุ่ม ความจุของสระเก็บน้ำจะมากกว่า ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร
๗. สระเก็บน้ำ ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามรูปแบบมาตรฐาน อาจเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หรือรูปแบบใดๆ ก็ได้

การมีส่วนร่วมของเกษตรกร

๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำ เช่น ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าเคลื่อนย้ายเครื่องจักร จำนวน ๒,๕๐๐ บาทต่อบ่อ และเกษตรกรสามารถแจ้งความต้องการสระน้ำได้มากกว่า ๑ บ่อต่อราย
๒. พื้นที่ขุดสระน้ำ จะต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่เกษตรกรเป็นเจ้าของมีเอกสารสิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ ทั้งนี้ เกษตรกรเจ้าของที่ดิน จะเป็นผู้คัดเลือกพื้นที่ขุดสระน้ำ โดยกรมพัฒนาที่ดินจะให้คำปรึกษาแนะนำตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบของสระน้ำขนาดอย่างน้อย ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

๓. ภายหลังจากชุดสระเสร็จเรียบร้อยแล้ว เกษตรกรต้องมีความตั้งใจประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยกรมพัฒนาที่ดินจะให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรตามความเหมาะสม เช่น ผลิตภัณฑ์ชีวภาพของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด หญ้าแฝก สารเร่งพด.๑(จุลินทรีย์สำหรับผลิตปุ๋ยหมัก) สารเร่งพด.๒ (จุลินทรีย์สำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำ) สารเร่ง พด.๓ (จุลินทรีย์ควบคุมเชื้อสาเหตุโรคพืช) สารเร่งพด.๖ (จุลินทรีย์สำหรับผลิตสารบำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่นเหม็น) สารเร่งพด.๗ (จุลินทรีย์สำหรับผลิตสารไล่แมลง) พร้อมทั้งให้คำแนะนำทางวิชาการในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ลดต้นทุน และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๔. กรมพัฒนาที่ดิน จะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมบูรณาการการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร ได้แก่ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานสนับสนุนอื่น เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น เพื่อเป็นการขยายโอกาสลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี ได้รับเป้าหมายให้ดำเนินการโครงการชุดสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ในพื้นที่จังหวัดสระบุรี จำนวน ๑๐๐ บ่อ ซึ่งเกษตรกรที่สนใจและมีความประสงค์จะชุดสระเก็บน้ำฯ สามารถแจ้งความประสงค์หรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี โทรศัพท์ ๐๓๖-๗๓๓๑๒๖ ทุกวัน จันทร์-ศุกร์ ในเวลาราชการ

โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เป้าหมาย ๙,๐๐๐ ราย

ดำเนินการโดยแจกจ่ายสารเร่งพด.และปุ๋ยอินทรีย์น้ำพร้อมใช้ ให้แก่เกษตรกรผู้สนใจขอรับได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี และร่วมกับจังหวัดออกหน่วยบริการเคลื่อนที่ “โครงการหน่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขสร้างรอยยิ้มให้ประชาชน(จังหวัดเคลื่อนที่)” ให้บริการแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่มาร่วมงานตามอำเภอต่างๆ ของจังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี ลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และเป็นการปรับปรุงบำรุงดินอีกทางหนึ่งด้วย

โครงการพัฒนาหมอดินอาสา

เป้าหมายหมอดินอาสาประจำตำบล ๑๐๙ ราย หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ๑,๐๐๙ ราย

ดำเนินการจัดอบรมและให้ความรู้แก่หมอดินอาสาประจำตำบลและหมู่บ้านเป็นประจำทุกปี และนำหมอดินอาสาศึกษาดูงานแหล่งความรู้ด้านต่างๆ หรือพื้นที่การเกษตรที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้และสามารถนำกลับมาประยุกต์ใช้กับหมู่บ้านของตนเองได้ และสร้างวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องในการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาที่ดิน การพัฒนาหมอดินอาสา เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินได้ตามบทบาทที่กรมพัฒนาที่ดินคาดหวัง

โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

เป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษา การเข้าถึงองค์ความรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ภาคการเกษตรและการจัดการเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยทางสถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี ได้รับงบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อร่วมบูรณาการกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดสระบุรี ภายใต้หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน ได้จัดทำโครงการร่วมกัน ๒ กิจกรรม ได้แก่ “โครงการปรับปรุงดูแลรักษาพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่สถาบันอาชีวศึกษา” และ “การจัดรูปและพัฒนาแปลงที่ดินทำกินรายแปลงของเกษตรกร” ซึ่งการฝึกอบรมและศึกษาดูงานจะมีเกษตรกรในพื้นที่ สปก. เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๘ ราย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการเกษตร ครอบคลุมทุกด้าน
๒. เพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ ให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมบูรณาการปฏิบัติการในเชิงพื้นที่

สถานที่ดำเนินการ

๑. ศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่แปลงเกษตรกร นายภานุเดช ฉันทะเลียม หมู่ ๑๒ ต.ลำพญากลาง อ.มวกเหล็ก จ.สระบุรี
๒. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนตำบลวังม่วง ๓๕๒ หมู่ ๗ ต.วังม่วง อ.วังม่วง จ.สระบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ที่เกี่ยวข้องในอาชีพการเกษตร เพื่อนำไปประยุกต์และใช้ในพื้นที่การเกษตร
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับปัจจัยการผลิตจากทางกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ให้มีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ภาพกิจกรรมดำเนินการศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่แปลงเกษตรกร นายภาณุเดช จันนงเหลื่อม

สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรให้กับศูนย์เรียนรู้ฯ

ภาพกิจกรรมดำเนินการศนยเรียนร่เศรษฐกิจพอเพียงชมชนตำบลวังม่วง

อบรมและให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโดยเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี

สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก

ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกภายในพื้นที่สาธารณะ เช่น บริเวณขอบบ่อ ลำรางสาธารณะ ขอบถนน ฯลฯ เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ของการปลูกหญ้าแฝก และส่งเสริมให้เกษตรกร หน่วยงานราชการ และประชาชนทั่วไปที่สนใจ นำหญ้าแฝกไปปลูก ได้แก่ การปลูกหญ้าแฝกตามร่องสวนไม้ผล ปลูกแฝกรอบทรงพุ่มไม้ผล และบริเวณริมขอบบ่อของสระน้ำในไร่นา หรือ บริเวณที่มีการพังทลายของดิน โดยขอรับพันธุ์กล้าหญ้าแฝกได้ **ฟรี** ที่สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี

